

Joan Miró, corresponsal

Ricard Mas Peinado

Quaranta anys després de la iniciativa de Joan Ainaud de Lasarte, apareix el primer volum de l'*Epistolari català* de Joan Miró, dedicat al període 1911-1945. L'edició, tot partint de la recopilació d'Ainaud, ha estat a cura de Joan M. Minguet, Teresa Montaner i Joan Santanach, sota el segell compartit d'Editorial Barcino i la Fundació Joan Miró, i amb l'impuls econòmic de la Fundació Lluís Carulla.

No hi ha dubte de la utilitat d'aquest epistolari per als crítics i historiadors especialitzats en Joan Miró i l'art contemporani. Són més de 600 pàgines amb prop de 500 missives, datades, anotades, contrastades, moltes d'inèdites, que ajudaran a aprofundir molts aspectes de la creativitat i el complex món mironià. Però de crítics i historiadors –i a més a més que llegeixin català– no n'hi ha pas més d'un centenar, amb el perfil necessari. Què ens aporta a la resta, als "afeccionats" i més o menys curiosos?

D'una banda, hi ha un benefici indirecte. El fet que els estudiosos tinguin a l'abast un material que és repartit arreu, ordenat i anotat, revertirà en posteriors estudis, inclosos els de caire divulgatiu. Però jo m'atreveixo a anar un pas més enllà.

Miró no era cap gran escriptor. Tampoc no pretenia fer literatura. No és un teòric de l'art ni un poeta de la paraula. Els seus companys generacionals proclamaven, sovint, "jo pinto i prou!". Moltes de les lletres són de caire familiar, administratiu, de pura substitució d'un telèfon que aleshores no era gaire estès. (Comprovareu que, a mesura que tothom va tenint telèfon, els epis-

tolaris deixen de ser un gènere per a passar a la categoria d'excepció.) No. No hi ha qualitat literària ni teòrica, ni era aquesta la intenció de l'autor. Quan pintava, ho feia, d'alguna manera, per a la posteritat, però no pas quan escrivia. I tot i això considero que es tracta d'un epistolari molt interessant.

Aquí és on trobem el Miró home, el Miró proletari, el pencaire del dia a dia absort en una feia vocacional, enfrontat a l'abisme de l'acceptació, de la supervivència, de la lluita amb les contrarietats –de la fam a la guerra–, el catalanista radical. A mi m'hauria agradat trobar-hi les respostes dels corresponsals, a Miró. Vist així, l'epistolari és com un crit al buit, una mena de monòleg.

EL TEMPS
Joan Miró es nodria de les arrels de la terra. Els calçots en són un bon exemple.

Us deixo, per manca d'espai, amb la primera carta de l'epistolari, enviada als seus pares. És en castellà, i Miró tenia 18 anys: "Me he dedicado al comercio, sin tener ninguna vocación por él, solo dejándome guiar por Vdes, que no conocen bien à fondo mis verdaderas aspiraciones y yo, por otra parte, sin haber consultado antes mi corazón, y no escuchando la voz de mi conciencia de que llamaba por la pintura para la cual he nacido. Renuncio, pues, a mi vida actual para dedicarme à la pintura."

www.ricardmas.com